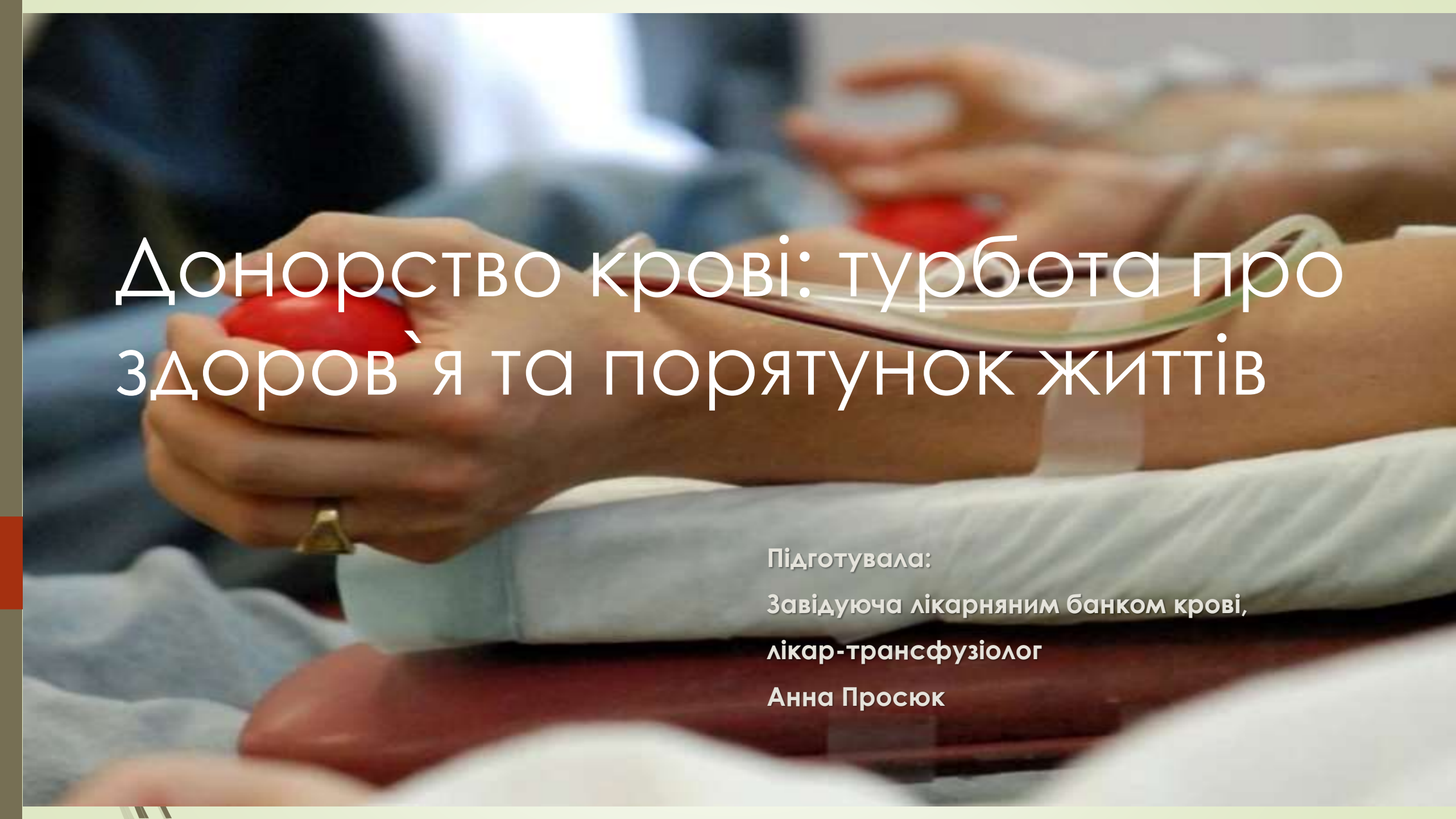

Донорство крові: турбота про здоров'я та порятунок життів

Підготувала:

Завідуюча лікарняним банком крові,

лікар-трансфузіолог

Анна Просюк

Донорська кров необхідна постійно.

- Повномасштабна війна критично загострила потребу у донорській крові.
- Наразі для забезпечення потреб в крові потрібно **33 донора на 1000 осіб**
- Систематично здають кров лише **13 донорів на 1000 осіб**
- Лише добровільне, безоплатне та систематичне донорство гарантує наявність необхідних запасів крові для порятунку життів у будь-який час.

21 лютого 2025 р. Харківський обласний центр служби крові

ПОТРЕБА У КРОВІ

**O(I)
Rh(+)**

Середній
рівень

**O(I)
Rh(-)**

Висока
потреба

**A(II)
Rh(+)**

Висока
потреба

**A(II)
Rh(-)**

Висока
потреба

**B(III)
Rh(+)**

Середній
рівень

**B(III)
Rh(-)**

Висока
потреба

**AB(IV)
Rh(+)**

Достатній
рівень

**AB(IV)
Rh(-)**

Висока
потреба

Кому переливають кров?

- **Пацієнтам після важких операцій** (серцево-судинні втручання, трансплантація органів тощо).
- **Постраждалим у ДТП** – для компенсації значної крововтрати.
- **Пораненим військовим та цивільним**
- **Людям з онкологічними захворюваннями** – для підтримки рівня еритроцитів після хіміотерапії.
- **Пацієнтам з анемією та захворюваннями крові** (гемофілія, лейкемія, таласемія тощо).
- **Жінкам з ускладненими пологам** – для запобігання критичній крововтраті.

Хто може бути донором?

- Донорами можуть бути здорові люди віком від 18 років і вагою від 50 кг.

Для донорів віком понад 60 років, які здають кров вперше, рішення ухвалює лікар з огляду на результати обстеження.

Здорова людина – це та людина, яка не має протипоказань, якщо вам властиві хронічні захворювання, ви приймаєте ліки чи стоїте на обліку у лікаря, ви не можете бути донором тимчасово або взагалі.

Протипоказання: Їх поділяють на тимчасові та абсолютні.

Навіщо такий великий список протипоказань? Це — турбота насамперед про донорів. Працює принцип «не нашкодь собі».

- Після інфекційної хвороби, Лихоманка $> 38^{\circ}\text{C}$, Грипоподібні захворювання – усунення від донорства на **2 тижні** після зникнення симптомів
- Переливання **компонентів крові**, значні **оперативні** втручання, **татуювання** чи **пірсинг**- **6 місяців**
- **Вагітність** - не можна здавати кров **6 місяців після пологів** або переривання вагітності
- Незначні оперативні втручання **1 тиждень**
- Стоматологічне лікування- **видалення зуба**, лікування кореневих каналів і подібне лікування **7 днів**
- **Менструація** - не рекомендовано здавати кров жінкам **за 5 днів до** початку менструації, підчас, та **5 днів** після її завершення

ДонорUA

СПИСОК ТИМЧАСОВИХ
ПРОТИПОКАЗАНЬ ДО
ДОНОРСТВА КРОВІ ТА
КОМПОНЕНТІВ КРОВІ

Критерії для постійного відсторонення донорів:

- Серцево-судинні захворювання
- Захворювання центральної нервової системи
- Схильність до кровотеч
- Судоми в анамнезі
- Захворювання дихальної, імунної системи, хвороби нирок
- Шлунково-кишкові, сечостатеві, гематологічні, метаболічні захворювання
- Цукровий діабет та ендокринні захворювання

✳ДонорUA

СПИСОК АБСОЛЮТНИХ
ПРОТИПОКАЗАНЬ ДО
ДОНОРСТВА КРОВІ ТА
КОМПОНЕНТІВ КРОВІ

Увага

**АБСОЛЮТНІ
ПРОТИПОКАЗАННЯ
ДО ДОНОРСТВА
КРОВІ**

Абсолютні протипоказання:

- Інфекційні хвороби
- Онкологічні захворювання
- Оперативні втручання з приводу резекції чи ампутації органа (крім апендектомії, холецистектомії), трансплантації органів і тканин

➤ Гепатит В, Гепатит С, ВІЛ-1/2

➤ Усунення від донорства незалежно від давності захворювання та результатів лікування

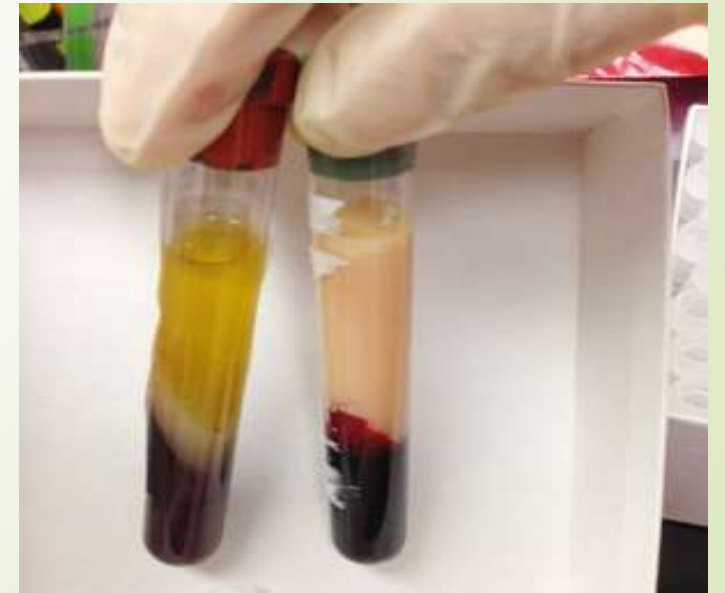
Абсолютні
протипоказання

Донорам слід дотримуватися особливої дієти – нескладної, проте дуже важливої. Якщо знехтувати цим правилом, кров буде непридатною для переливання пацієнтам. Її «псування» називають хільозом сироватки крові.

«Хільоз крові — це стан, у якому відбувається перенасичення сироватки крові жирами.

Причини хільозу:

Найпоширеніша причина – недотримання дієти перед донацією. Хільоз провокує вживання жирної їжі, особливо тваринного походження, а також молочних продуктів і яєць.

Що не рекомендовано їсти перед донацією?

За добу до здачі крові:

- **молочні** продукти та **яйця**
- **горіхи**, фініки та банани
- соління
- **ковбасні вироби**
- копчена, гостра, пряна та смажена їжа
- **кетчуп, майонез**, соуси та маринади

За дві доби до здачі крові:

- **алкоголь**, енергетичні напої
- не приймати **лікарські засоби** – за **72** години до здачі крові
- **Небажано пити каву** – за **4 години до** **донації** (кофеїн звужує судини, у донора може бути **важче взяти** необхідну кількість крові)

Донація — (англ. Donation — «дарування») це процедура здачі крові людиною.

Що рекомендовано їсти перед процедурою?

- **Легкий сніданок** слід з'їсти за 2-3 год. до процедури.
- У день донації варто перекусити **вареними крупами на воді** чи **макаронними** виробами без додавання вершкового масла.
- **Випити воду**, солодкий **чай**, компот.
- Можете **з'їсти хліб**, сушку, вівсяне печиво.

Як відбувається процес здачі крові?

- Кожного місяця виїздна бригада Харківського обласного центру служби крові приймає донорів за адресою вул. Олександра Зачепила 12 (**поліклініка 1-й поверх**)
- Запланувати дату здачі крові, обрати зручний для вас час (**з 9:00 до 12:00**)
- Напередодні зареєструватися за телефоном (**реєстрація обов'язкова**)
- Для здачі крові необхідно з **собою мати паспорт** або ID-картку

Графік прийому донорів на 2025 рік

26 лютого, 31 березня, 30 квітня, 14 травня, 2 червня, 4 липня, 4 серпня, 8 вересня, 6 жовтня, 10 листопада, 8 грудня

Попередня реєстрація обов'язкова!

Тел. 057-46-23-582

Тел. 095-24-85-168

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ процес здачі крові?

- **Реєстрація** (для реєстрації потрібен паспорт або ID-картка)
- **Лабораторне обстеження** -визначення рівня гемоглобіну та групи крові (Кожного разу все одно будуть визначати групу крові та гемоглобін)
- **Медичний огляд:**
 - У донора вимірюють тиск і пульс.
Допустимі **показники артеріального тиску:**
 - систолічний — у межах **100-180 мм рт. ст.;**
 - діастолічний — у межах **60-100 мм рт. ст.** Якщо тиск **вищий/нижчий від норми, до здачі крові донора не допустять**
 - Лікар оцінює **рівень гемоглобіну:**
 - для жінок має становити **-125 г/л,**
 - для чоловіків — **135 г/л**
 - Якщо немає протипоказань для донорства, донору запропонують чай із печивом та запросять здати кров.

Забір крові:

- Процедура проводиться в маніпуляційній.
- Медсестра бере дозу крові - **450** мл у разовий стерильний контейнер (гемакон) та в пробірку близько **20** мл крові для аналізу на захворювання, що можуть передати через кров.

Уся процедура триває до 10-15 хв.

- Медсестра **накладає** на місце пункції **пов'язку**, яку не слід знімати впродовж 2-х годин.
- Після донації кожному донору надається довідка щодо **звільнення від роботи** чи навчання **в день донації** та надання права на **додатковий день відпочинку**.
- Також донор отримує **компенсацію на харчування**

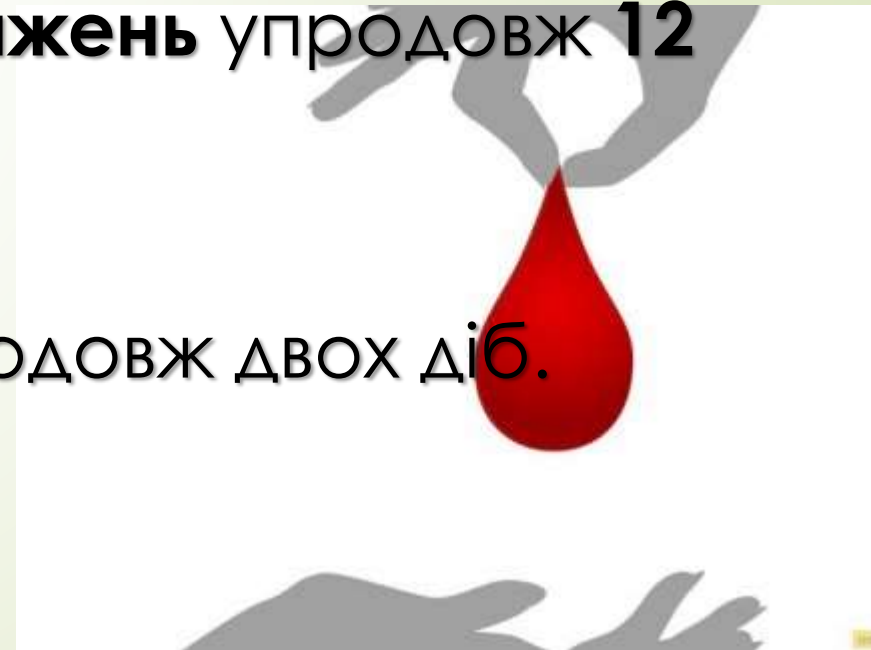

- Після забору цільну **кров розділяють на компоненти** та отримують еритроцитарну масу, у лабораторії ще раз **перевіряють групу крові та резус-фактор**, тестують на **інфекції**, що можуть передатись через кров, (ВІЛ/СНІД, сифіліс, гепатит В і С)
- **Роблять біохімічний і загальний аналізи крові.**
- **Якщо аналізи не виявлять протипоказань, кров після обробки видадуть для переливання реципієнту.**
- Зберігають кров у спеціальних холодильниках протягом 21-42 днів залежно від консерванту

Відновлення після здачі крові:

- **відпочинок** впродовж **15 хв.** одразу після здачі крові;
- **їсти легку їжу** та пити **солодкий чай, воду**;
- протягом **2 годин не можна сідати за кермо** будь-якого транспорту;
- **не вживайте алкогольних напоїв упродовж 8 годин**;
- уникайте **інтенсивних фізичних навантажень упродовж 12 год** після донації;
- **часто та регулярно харчуватися**
- вживайте **підвищену кількість рідини** впродовж двох діб.

Користь донорства:

-Позитивний вплив на здоров'я:

Донорство крові сприяє **профілактиці серцево-судинних захворювань**,
стимулює роботу кісткового мозку,
розріджує кров (що знижує ризик тромбоутворення).

- Перевірка здоров'я

Кров кожного донора проходить ретельну перевірку – це важлива перевага, адже ви отримуєте можливість регулярно контролювати стан свого здоров'я.

Врятовані життя:

Донорську кров поки нічим не можна замінити.

Донорська кров залишається незамінною для лікування багатьох захворювань .

Це справжній привід пишатись власною свідомою позицією і важливою роллю у допомозі іншим.

Відповіді на часті запитання:

-Чи можна здавати кров курцям?

Так. Але потрібно утриматися від куріння 2 години до донації та 2 години після неї.

Чи можна здавати кров, якщо не знаєте своєї групи крові?

Так, групу та резус-фактор донорської крові перевіряють у лабораторії й повідомляють донорам.

Чи є протипоказом сезонна алергія?

Сезонна елергія є **тимчасовим протипоказом** на період активної фази симптоматики. Якщо симптомів алергії немає і ви не вживаєте ліків, то ви можете бути донором крові.

Чи можна бути донором, якщо хворіли на Гепатит А (жовтуха)?

Перенесений гепатит А не є перешкодою до здачі крові.

Чи потрібно заздалегідь проходити медогляд перед здачею крові?

Ні.

Донор проходить медогляд безпосередньо перед кроводачею.

Чи потрібно заздалегідь здавати кров на аналіз?

Ні.

Усі необхідні аналізи проведуть безпосередньо у день здачі крові.

Показники гемоглобіну і групи крові повідомлять одразу.

А за тиждень після кроводачі можна дізнатися результати тестування на інфекції.

Дякую за увагу!

